

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету
Неля ПОДЛЕВСЬКА

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна польська мова. Морфологія

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.028 Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література)
Додаткова предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма –	Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література. Українська мова і література)
Обсяг дисципліни –	4 кредитів ЄКТС.
Шифр дисципліни	ОПП.01
Мова навчання –	польська, українська
Статус дисципліни:	обов'язкова (фахової підготовки)
Факультет –	гуманітарно-педагогічний
Кафедра –	слов'янської філології

::

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг	Кількість годин					Контрольна робота	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Аудиторні заняття							Самостійна робота студента	Залік
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Д	2	3	4	50	16		34		70			+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література. Українська мова і література)»

Програму склала С.В.Войталюк ст. викладач Світлана ВОЙТАЛЮК

Схвалена на засіданні кафедри слов'янської філології

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завкафедри слов'янської філології Наталія Торчинська Наталія ТОРЧИНСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Неля Подлевська Неля ПОДЛЕВСЬКА

2. Пояснювальна записка

Дисципліна «Сучасна польська мова» є однією із фахових дисциплін і посідає провідне місце у підготовці фахівців першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю А4.028 Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література. Українська мова і література)».

Пререквізити – Вступ до мовознавства; Вступ до слов'янської філології; Розмовний практикум польської мови; Сучасна польська мова. Фонетика; Сучасна польська мова. Орфографія. Словотвір.

Постреквізити – Сучасна польська мова. Лексика. Фразеологія; Сучасна польська мова. Синтаксис; Методика навчання польської мови; Педагогічна практика (пропедевтична); Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

ЗК 06. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ФК 06. Здатність володіти базовими знаннями про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; використовувати ці знання у професійній діяльності.

ФК 09. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм польської / української / іноземної мов, обирати мовні засоби відповідно до комунікативної ситуації.

ФК 12. Здатність використовувати знання морфологічної системи, основних дериваційних моделей польської / української мов, історії їх становлення у педагогічній діяльності.

ФК 14. Здатність використовувати знання синтаксичних принципів польської мови, української мови, основних диференційних ознак структури речення у польській, українській мовах у педагогічній діяльності.

ФК 15. Здатність здійснювати двобічні переклади (іноземна й українська / польська й українська мови) із використанням лексичних, граматичних, стилістичних трансформацій задля забезпечення адекватності перекладу.

ФК 20. Здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів академічної доброчесності.

ФК 23. Здатність здійснювати освітній процес відповідно до нормативно-правових засад сучасної освіти України, зокрема й відповідно до умов реалізації Концепції Нової української школи.

ПРН 04. Розуміти значення полікультурної освіти, цінувати її різноманіття, володіти іноземними мовами, керуватися у педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

ПРН 05. Оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 11. Уміти послуговуватися у професійній й дослідницькій сферах польською / українською мовами в усній та писемній формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування, використовувати їх для реалізації продуктивного міжкультурного діалогу.

ПРН 14. Володіти правописною та культуромовною компетентностями з української / польської / іншої іноземної, логічно, аргументовано викладати свої думки, володіти формами та засобами результативної комунікації з учасниками освітнього процесу.

ПРН 15. Володіти знаннями з фонетики / орфоєпії / орфографії / лексикології / граматики / пунктуації польської / української мов, уміти практично використовувати їх в освітньому процесі, знати методику формування мовних компетентностей учнів.

ПРН 16. Уміти виконувати двобічні (іноземна й українська / польська й українська мови) переклади текстів різного функціонального призначення й рівня складності, працювати зі словниками й довідковими джерелами, уміти редагувати переклади.

ПРН 24. Дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів академічної доброчесності.

ПРН 25. Володіти навичками міжособистісної та міжкультурної взаємодії, спілкування з представниками інших етнічних груп (поляків).

Мета дисципліни: формування у студентів глибоких знань з морфології сучасної польської мови, що передбачає засвоєння граматичних норм і розширення лексичного запасу. Дисципліна також має на меті розвиток практичних навичок письмового та усного мовлення, вдосконалення вимови, а також формування вмінь самостійно застосовувати ці знання у майбутній педагогічній діяльності.

Предмет дисципліни: морфологічна система польської мови.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів з основними поняттями морфології, граматичними категоріями, класифікацією частин мови та особливостями словозміни (іменної та дієслівної); навчити студентів правильно використовувати морфологічні форми, уникати типових помилок, спричинених міжмовною інтерференцією, та створювати грамотні усні й писемні тексти; сформувати навички аналізу та правильного вживання морфологічних термінів і понять у майбутній професійній діяльності.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *знати* граматичну систему польської мови, включаючи морфологічні, семантичні та синтаксичні класифікації частин мови; систему відмінювання (парадигми) повнозначних частин мови: дієслова, іменника, прикметника, займенника та числівника; граматичні категорії та лексико-граматичні розряди усіх частин мови; особливості перекладу текстів з польської мови на українську та навпаки. *Уміти* аналізувати та систематизувати знання з морфології; здійснювати дослідження в галузі польської морфології; правильно використовувати морфологічні форми в усному та письмовому мовленні; *застосовувати* сучасні інформаційні та комунікаційні технології в професійній діяльності. *Володіти* практичними навичками володіння польською мовою для професійної та міжособистісної комунікації; навичками розпізнавання та виправлення мовних помилок, зумовлених міжмовною інтерференцією.

3. Структура залікових кредитів дисципліни

<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин (денна форма навчання), відведених на:</i>		
	лекції	практичні заняття	СРС
Тема 1. Предмет і обсяг морфології.	2	4	9
Тема 2. Дієслово як частина мови.	2	4	8
Тема 3. I, II, III та IV дієвідміни польського дієслова.	2	4	9
Тема 4. Форми минулого часу дієслів. Особливості відмінювання дієслів минулого часу.	2	4	9
Тема 5. Форми майбутнього часу дієслів.	2	4	9
Тема 6. Форми умовного та наказового способу дієслів.	2	4	9
Тема 7. Дієприкметник та дієприслівник як форми дієслова.	2	4	8
Тема 8. Активний, пасивний, зворотний стани дієслова	2	4	9
Разом за III семестр	16	34	70

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Зміст лекційного курсу

Номер теми	Перелік, тем лекцій, їхні анотації	Кількість годин
1	Предмет і обсяг морфології Предмет морфології. Обсяг морфології. Розділи морфології: словозміна (відміна та дієвідміна), словотвір, морфонологія та морфотактика. Проблема меж між одиницями словозміни та словотвору. <i>Література:</i> 4, 5, 6, 2, 4.	2
2	Дієслово як частина мови Дієслово як частина мови. «Властиві» та «невластиві» дієслова. Дієслівні форми. Категорії особи, часу, способу. Проблема статусу категорії стану. Проблема статусу категорії виду. Перехідність та неперехідність дієслів <i>Література:</i> 2, 3, 7, 8, 10, 14, 15, 4.	2
3	I, II, III та IV дієвідміни польського дієслова Дієвідміни польського дієслова. Поділ на дієвідміни. Чергування в основах теперішнього часу дієслів I, II, III та IV дієвідмін. Складні випадки відмінювання дієслів у теперішньому часі, варіантність форм. <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14, 15.	2
4	Форми минулого часу дієслів. Особливості відмінювання дієслів минулого часу Парадигми минулого часу польських дієслів. Варіантні форми польських дієслів у минулому часі. Особливості відмінювання дієслів із м'якою основою, що закінчуються на -eć. Особливості відмінювання дієслів, що закінчуються на -ąć. Складні випадки відмінювання дієслів з чергуваннями голосних та приголосних в основі. <i>Література:</i> 2, 3, 7, 8, 10, 14, 15.	2
5	Форми майбутнього часу дієслів Парадигми майбутнього часу польських дієслів. Форми майбутнього часу дієслів доконаного виду. Форми майбутнього часу дієслів недоконаного виду. Особливості функціонування форм майбутнього часу з інфінітивом та з дієсловом у формі минулого часу в сучасній польській мові. <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14, 15.	2
6	Форми умовного та наказового способу дієслів Парадигми умовного та наказового способу дієслів. Творення форм умовного і наказового способу дієслів. Функціональні особливості форм умовного та наказового способу дієслів, їхня роль у польському мовленнєвому етикеті. Синтаксичні особливості вживання форм умовного способу дієслів. <i>Література:</i> 2, 3, 7, 8, 10, 14.	2
7	Дієприкметник та дієприслівник як форми дієслова Дієприкметник як форма дієслова. Дієслівні та прикметникові характеристики дієприкметника. Активні та пасивні дієприкметники. Активні дієприкметники теперішнього та минулого часу; їхнє значення, творення та вживання. Дієприслівник як форма дієслова. Значення та творення дієприслівників доконаного та недоконаного видів. Синтаксична роль дієприслівників. <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14.	2
8	Активний, пасивний, зворотний стани дієслова Категорія стану. Категорії перехідності/неперехідності <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14, 15.	2
Разом за III семестр		16

4.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних для студентів денної форми навчання

Номер теми	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Предмет і обсяг морфології. <i>Література:</i> 4, 5, 6, 2, 4.	2
2	Розділи морфології: словозміна (відміна та дієвідміна), словотвір, морфонологія та морфотактика. Презентація ІД31. <i>Література:</i> 4, 5, 6, 2, 4.	2
3	Дієслово як частина мови. <i>Література:</i> 2, 3, 7, 8, 10, 14, 15, 4.	2
4	Категорії особи, часу, способу. Тестовий контроль за Т1-4. <i>Література:</i> 2, 3, 7, 8, 10, 14, 15, 4.	2
5	I та IV дієвідміни польського дієслова. <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14, 15.	2
6	III та IV дієвідміни польського дієслова. Відеопроєкт ІД32ю <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14, 15.	2
7	Форми минулого часу дієслів. <i>Література:</i> 2, 3, 7, 8, 10, 14, 15.	2
8	Особливості відмінювання дієслів минулого часу. Тестовий контроль за Т5-8. <i>Література:</i> 2, 3, 7, 8, 10, 14, 15.	2
9	Форми майбутнього часу дієслів. <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14, 15.	2
10	Особливості функціонування форм майбутнього часу з інфінітивом та з дієсловом у формі минулого часу в сучасній польській мові. Презентація ІД33. <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14, 15.	2
11	Форми умовного та наказового способу дієслів. <i>Література:</i> 2, 3, 7, 8, 10, 14.	2
12	Синтаксичні особливості вживання форм умовного способу дієслів. Тестовий контроль за Т9-12. <i>Література:</i> 2, 3, 7, 8, 10, 14.	2
13	Дієприкметник як форма дієслова. <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14.	2
14	Дієприслівник як форма дієслова. Постер або інфографіка ІД34. <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14.	2
15	Активний, пасивний, зворотний стани дієслова. <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14, 15.	2
16	Категорії перехідності/неперехідності. Тестовий контроль за Т13-16. <i>Література:</i> 2, 7, 8, 10, 14, 15.	2
Разом за III семестр		34

4.3. Зміст самостійної (зокрема й індивідуальної) роботи

Самостійна робота є невід'ємною частиною вивчення дисципліни і спрямована на поглиблення теоретичних знань та розвиток практичних навичок. Вона включає: опрацювання

навчального матеріалу; підготовку до аудиторних занять; виконання індивідуальних завдань та проєктів; самоконтроль знань через тестування. Всі необхідні матеріали для самостійної роботи, включаючи робочу програму, методичні рекомендації та інші навчальні документи, розміщені на сторінці дисципліни в системі MOODLE.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

<i>Номер теми</i>	<i>Зміст самостійної роботи</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 1, підготовка до практичного заняття.	5
2.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 2. ІД31 Підготувати презентацію про дієслова dokonanego та niedokonanego виду, способи творення дієслівних видів.	4
3.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 3, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольного тестування.	4
4.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 4, підготовка до практичного заняття.	4
5.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 5, підготовка до практичного заняття.	5
6.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 6. ІД32 Підготувати відеопроєкт про значення та вживання форм теперішнього, минулого та майбутнього часу в польській мові.	4
7.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 7, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольного тестування.	5
8.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 8, підготовка до практичного заняття.	4
9.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 9, підготовка до практичного заняття.	5
10.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 10. ІД33 Підготувати презентацію про називний відмінок множини чоловічого роду.	4
11.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 11, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольного тестування.	4
12.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 12, підготовка до практичного заняття.	5
13.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 13, підготовка до практичного заняття.	4
14.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 14. ІД34 Підготувати постер або інфографіку «Узгодження дієслів із підметом у польській мові».	4
15.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 15, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольного тестування.	5
16.	Опрацювання теоретичного матеріалу з теми 16, підготовка до практичного заняття.	4
Разом за III семестр		70

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального домашнього завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до індивідуального домашнього завдання викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування з використанням презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування), наочні (демонстрування, ілюстрування); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (виконання практичних завдань; участь у обговоренні індивідуальних домашніх завдань);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального бала, вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, передбачених чинними положеннями Університету щодо організації та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані пройти інструктаж із техніки безпеки. Відвідування лекційних та практичних занять із дисципліни є обов'язковим. За наявності об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання може здійснюватися в індивідуальному режимі за погодженням із викладачем.

Успішне опанування курсу «Сучасна польська мова. Морфологія» та формування необхідних фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає: систематичну підготовку до практичних занять (опрацювання теоретичного матеріалу, засвоєння основних понять і категорій морфології польської мови); активну роботу під час занять (аналіз мовного матеріалу, виконання морфологічних завдань, участь в обговоренні результатів ІДЗ); своєчасне виконання індивідуальних домашніх завдань.

Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у визначений викладачем термін, але не пізніше ніж за два тижні до завершення теоретичного курсу у семестрі. Засвоєння теоретичного матеріалу оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування та виконання індивідуальних домашніх завдань. Виконання індивідуального домашнього завдання завершується його здачею у терміни, визначені графіком самостійної роботи.

У процесі самостійної роботи з дисципліни здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності. Забороняється списування, підказки, плагіат, використання штучного

інтелекту без правомірного цитування. Порушення політики академічної доброчесності у будь-яких видах навчальної діяльності призводить до отримання незадовільної оцінки та повторного виконання завдання відповідно до робочої програми дисципліни.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності в межах вивчення дисципліни «Сучасна польська мова. Морфологія» не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://www.orpeg.pl>, <https://glossa.pl/kursy-jezyka-polskiego/kursy-polskoi-movy/>, <https://polskiikropka.pl>, <https://www.youtube.com/channel/>), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у «Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ»).

9. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою програмою, кожен здобувач денної і заочної форм здобуття освіти може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота				Контрольні заходи				Самостійна робота				Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття (мінімум – 4 контрольні точки)				Тестовий контроль				ІДЗ*				Іспит	
1-4	5-8	9-12	13-16	T*1-4	T5-8	T9-12	T13-16	ІДЗ1	ІДЗ2	ІДЗ3	ІДЗ4		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)													
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	24-40	
12-20				12-20				12-20				24-40	60-100

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; T* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка за практичні заняття з дисципліни «Сучасна польська мова: Морфологія» формується на основі таких елементів: рівень засвоєння теоретичного матеріалу: перевіряється під час обговорення на занятті; вільне володіння професійною термінологією: вміння обґрунтовувати аналіз мовного матеріалу; результати самостійних робіт: включають усні (відповіді на запитання, аналіз прикладів) та письмові завдання.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням наведених вище у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 9(ІД31-4) балів, максимальний – 15 балів).

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з чотирьох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Предмет морфології. Обсяг морфології.
2. Розділи морфології: словозміна (відміна та дієвідміна), словотвір, морфонологія та морфотактика.
3. Класифікації частин мови. Проблема поділу слів на частини мови.
4. Традиційна („шкільна”) класифікація частин мови. Семантична класифікація частин мови.
5. Морфологічна класифікація частин мови.
6. Поняття про синтаксичну класифікацію частин мови.
7. Поняття граматичної (морфологічної) категорії. Типологія морфологічних категорій.
8. Іменні та вербальні категорії; флексійні та класифікуючі категорії.
9. Категорія роду. Критерії вирізнєння родів.

10. Проблема “чоловічо-тваринного” роду іменників. Відмінності в реалізації категорії роду в польській та українській мовах.
11. Морфологічна категорія відмінка. Проблема семантичності чи асемантичності відмінків.
12. Граматичні та конкретні відмінки. Тверда та м’яка основи іменників.
13. Іменники, основа яких закінчується на функціонально м’який приголосний.
14. Категорія числа іменників *pluralia tantum* і *singularia tantum*. Відмінності в реалізації категорії числа в польській та українській мовах.
15. Ієрархічність системи граматичних категорій дієслова: виду, стану, особи, часу, способу, перехідності / неперехідності.
16. Основи дієслова як словотвірна база дієслівних форм.
17. Засоби вираження граматичних значень дієслова.
18. Дієвідмінювання дієслів у теперішньому часі. I–IV дієвідміни дієслів.
19. Чергування голосних і приголосних в основах теперішнього часу.
20. Минулий час дієслів. Особливості відмінювання минулого часу.
21. Дієприкметникова форма на -l, її творення та вживання в сучасній польській мові.
22. Дієвідмінювання дієслів у майбутньому часі.
23. Майбутній простий і складений часи дієслів.
24. Дієприкметники активні і пасивні, їх творення, особливості вживання.
25. Незмінні дієслівні форми: інфінітив, його морфологічні типи; дієприслівник.
26. Особливості утворення дієприслівників недоконаного і доконаного виду.
27. Наказовий спосіб дієслів. Морфологічні форми наказового способу. Чергування голосних і приголосних в основі.
28. Умовний спосіб дієслів і його утворення. Місце умовної частки -by і особових закінчень.
29. Дієвідмінювані, відмінювані і незмінні форми.
30. Віддієслівні іменники, їх категоріальна приналежність і місце серед інших дієслівних форм.
31. Лексико-семантична група дієслів руху.
32. Стани дієслова. Категорії перехідності/неперехідності.

12. Навчально-методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Сучасна польська мова. Морфологія» повністю забезпечений необхідною навчально-методичною літературою (зокрема, підручниками, рекомендованими МОН України), яка в достатній кількості є в науковій бібліотеці університету. Крім того, викладачами кафедри була підготовлена така робота:

1. Войталюк С. В. Сучасна польська мова. Морфологія : збірник вправ до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035. 33 «Середня освіта. Мова та література (польська, українська)». Відповідальний за випуск Подлевська Н. В. Хмельницький : ХНУ, 2022. 70 с.

13. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп’ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Войталюк С. В. Сучасна польська мова. Морфологія : збірник вправ до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035. 33

- «Середня освіта. Мова та література (польська, українська)». Відповідальний за випуск Подлевська Н. В. Хмельницький : ХНУ, 2022. 70 с.
2. Кравчук А. М. Польська мова. Граматика з вправами. Підручник для вищих навчальних закладів. Київ, 2016. 454 с.
 3. Кравчук Алла. Польська граматики в таблицях. Київ. Фірма «Інкос», 2019. 76 с.
 4. Кравчук А. Morfologia współczesnego języka polskiego (fleksja). Część I. Lwów, 2007. 140 s.
 5. Bańko M. Polszczyzna na co dzień. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa, 2022. 852 s.
 6. Bańko M. Wykłady z polskiej fleksji. Warszawa, 2017. 240 s.
 7. Ciesielska-Musameh R., Guziuk-Świca B. Z polskim w świat. Podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego. Lublin, 2019. 348 s.
 8. Garncarek P. Czas na czasownik. Podręcznik do nauki języka polskiego, ćwiczenia gramatyczne. Kraków, 2018. 224 s.
 9. Kleszczowa K. U źródeł polskich partykół. Wydawnictwo Uniwersytet Śląski. Katowice, 2015. 157 s.
 10. Lipińska E. Z polskim na ty. Podręcznik do nauki języka polskiego. Kraków, 2014. 296 s.
 11. Lipińska E, Dąbska G. Kiedyś wrócisz tu. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych. Część I, II. Kraków, 2017. 282 s.
 12. Pyzik J. Przygoda z gramatyką. Fleksja i słowotwórstwo imion. Ćwiczenia funkcjonalno-gramatyczne dla cudzoziemców. Kraków, 2018. 464 s.
 13. Szelc-Mays M. Coś wam powiem. Ćwiczenia komunikacyjne. Kraków. 2020. 280 s.
 14. Zarych E. Język kluczem do kraju podręcznik do nauki języka polskiego. Wydawnictwo Nowela. Poznań, 2018. 364 s.
 15. Zarych E. Przejdź na wyższy poziom. Podręcznik do nauki języka polskiego dla obcokrajowców. Wydawnictwo Nowela. Poznań, 2014. 332 s.

Додаткова

16. Komorowska H. Sprawdzanie umiejętności w nauce języka obcego. Kontrola. Ocena. Testowanie. Warszawa, 2002. 261 s.
17. Lewiński P. Oto polska mowa. Wrocław, 2001. 232 s.
18. Madeja A., Morcinek B. Polski mniej obcy. Podręcznik do nauki języka polskiego dla średnio zaawansowanych. Katowice, 2007. 296 s.
19. Madelska L, Warchoń-Schlottmann M. Odkrywamy język polski. Gramatyka dla uczących się języka polskiego. Prolog, 2013. 204 s.
20. Mędak S. Liczebnik też się liczy! Gramatyka liczebnika z ćwiczeniami. Kraków, 2010. 253 s.
21. Opisywanie, rozwijanie i testowanie znajomości języka polskiego jako obcego. Red. A. Seretny, W. Martyniuk, E. Lipińska. Kraków, 2004. 168 s.

Інформаційні ресурси

22. Модульне середовище для навчання (розміщені усі необхідні матеріали з дисципліни, зокрема лекційні матеріали, практичні і тестові завдання для поточного та семестрового контролю знань). Пошук – Кафедра слов'янської філології, «Сучасна польська мова. СОП. 2 курс. I семестр. Войталюк С. В.». URL: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=7926>
23. Електронна бібліотека університету. URL : http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
24. <https://wsjp.pl/>
25. <https://testy.propolski.com/pl/certyfikat-b1-varia/>
26. <https://quizizz.com/admin/quiz/5c0bdf515ce5c001a0b0b3e/test-z-zyka-polskiego-poziom-b1>
27. <http://www.polonizacja.com/?p=1521>
28. <https://wordwall.net/pl/community/>
29. <http://certyfikatpolski.pl/o-egzaminie/przykladowe-testy-zbiory-zadan/>